

KÚRIA

Bfv.I.1404/2017/15. szám

A Kúria Budapesten, a 2018. év március hó 6. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A kábítószer-kereskedelem büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben **az I. rendű terhelt** által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Szombathelyi Törvényszék 14.B.15/2016/48. számú ítéletét, illetőleg a Győri Ítéltábla Bf.8/2017/14. számú ítéletét e terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 120.741 (százhúszezer-hétszáznegyvenegy) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítványozó, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Szombathelyi Törvényszék a 2016. november 3. napján kihirdetett 14.B.15/2016/48. számú ítéletével az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett kábítószer-kereskedelem büntettségében [Btk. 176. § (1) bekezdés III. fordulata, (3) bekezdés] és társtettesként elkövetett lopás büntettségében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés ba) pont, (4) bekezdés b) pont], ezért öt halmazati büntetésül hét év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte azzal, hogy a terhelt a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Az ellentétes irányú fellebbezések alapján eljárva a Győri Ítéltábla a 2017. április 13. napján meghozott Bf.8/2017/14. számú ítéletével az első fokú határozatot az I. rendű terhelt tekintetében megváltoztatta, az egészséget veszélyeztető bűncselekményét kábítószer-kereskedelem büntette kísérleteként minősítette, öt hét év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre is ítélte, továbbá vele szemben 209.767 forintra vagyonelkobzást rendelt el; egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyta.

A Kúria a 2017. október 9. napján meghozott Bfv.I.1221/2017/2. számú végzésével a az I. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elutasította.

A jogerős határozatok ellen 2017. augusztus 18. napján az I. rendű terhelt terjesztett elő újabb felülvizsgálati indítványt, a Be. 416. § (1) bekezdésének c) pontjára és a 373. § (1) bekezdés II. b) pontjára hivatkozva.

Indokai szerint a Szombathelyi Törvényszék 2015. szeptember 14. napján meghozott Bnyf.61/2015/3. számú, az előzetes letartóztatás megszüntetésére irányuló védői indítványt elbíráló elsőbírói határozat elleni fellebbezést elbíráló végzésének meghozatalában közreműködött **I.bíró**, mint a fellebbviteli tanács tagja. **I.bíró** ezt követően eljárta a Szombathelyi Törvényszék 14.B.15/2015. számú ügyében, ő folytatta le a bizonyítási eljárást, és közreműködött a 48. sorszámú első fokú ítélet meghozatalában.

A Győri Ítéltábla a 2016. január 13. napján meghozott Bpkf.411/2015/3. számú, az I. rendű terhelt előzetes letartóztatását fenntartó végzésének meghozatalában **II.bíró** a tanács elnökeként, és **III.bíró** a tanács tagjaként működött közre. A Győri Ítéltábla 2017. február 15. napján meghozott Bpkf.28/2017/3. számú, az előzetes letartóztatást továbbra is fenntartó végzésének meghozatalában **II.bíró** a tanács elnökeként, **III.bíró** előadó bíróként és **IV.bíró** a tanács tagjaként működött közre.

A Győri Ítéltábla 2017. április 13. napján meghozott Bf.8/2017/14. számú másodfokú, az ügyet jogerősen lezáró ítéletének meghozatalában szintén **II.bíró** a tanács elnökeként, **III.bíró** előadó bíróként és **IV.bíró** a tanács tagjaként működött közre.

I. rendű terhelt álláspontja szerint az Alkotmánybíróság 21/2016. (XI. 30.) AB határozata alapján a Szombathelyi Törvényszék és a Győri Ítéltábla eljárása alaptörvény-ellenes, ezért indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott első- és másodfokú határozatot helyezze hatályon kívül. Egyben indítványozta szabadlábra helyezését, és ha az szükséges, vele szemben enyhébb kényszerintézkedés elrendelését.

A Legfőbb Ügyészség BF.1372/2017. számú - módosított tartalommal fenntartott - átiratában a felülvizsgálati indítványt nem tartotta alaposnak.

Kifejtette, hogy az Alkotmánybíróság 34/2013. (XI. 22.) AB határozatában és 21/2016. (XI. 30.) AB határozatában a Be. 21. § (3) bekezdés a) pontjában szabályozott abszolút kizárási okra vonatkozó alkotmányos követelményt a Be.-nek a 2017. április 19. napjától a 2017. évi XXIX. törvénnyel történt módosítása az alkotmánybírósági határozatok közzétételének napjától rendeli

alkalmazni, ezért a hivatkozott - a bíróság érdemi eljárásából a nyomozás során eljáró bírót kizáró rendelkezések a jelen ügyben nem alkalmazhatók, így az eljáró bíróságok abszolút eljárási szabálysértést nem követtek el.

Ezért indítványozta, hogy a kúria a megtámadott határozatokat hatályukban tartsa fenn.

A Legfőbb Ügyészség indítványára az I. rendű terhelt kirendelt védője fogalmazott meg észrevételeket. Egyrészt változatlan tartalommal fenntartotta a felülvizsgálati indítványt, másrészt hivatkozott arra, hogy a terhelt nem magyar anyanyelvű, külföldi állampolgár, akinek tájékoztatása az anyanyelv használatának jogáról elmaradt, így álláspontja szerint egyrészt sérül a Be. 9. §-a szerinti alapelvi szintű rendelkezés, amely alapján a büntetőeljárásban mindenki anyanyelvét használhatja, másrészt a terhelt lényeges eljárási jogainak sérelmével beszerzett bizonyíték a törvény 78. § (4) bekezdése értelmében nem használható fel.

Ezért ez okból is a megtámadott határozatok hatályon kívül helyezését indítványozta.

-.-.-

A felülvizsgálati indítvány elbírálására a Kúria a Be. 424. § (1) bekezdése alapján tanácsulást tűzött ki, melyen a megtámadott határozatot a felülvizsgálati indítványban megjelölt ok alapján bírálta felül; emellett vizsgálta a Be. 423. § (5) bekezdésében meghatározott esetleges további eljárási szabálysértéseket is, illet azonban nem észlelt.

Figyelemmel arra, hogy az I. rendű terhelt védője korábban már nyújtott be - a Kúria által elutasított - felülvizsgálati indítványt, a Kúriának elsődlegesen a jelen felülvizsgálati indítvány befogadhatósága kérdésében kellett döntenie.

A Be. 418. § (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, a törvényben meghatározott két kivétellel, amely a jelen ügyben nem irányadó. A korábbi, az I. rendű terheltre vonatkozó felülvizsgálati indítványt a terhelt védője nyújtotta be, így a terhelt a Be. 417. § (1) bekezdés II. b) pontja alapján - függetlenül, hogy érdekében már volt felülvizsgálati indítvány - a saját jogán is benyújthat egy újabb rendkívüli jogorvoslati kérelmet. Főleg akként, hogy a korábbi, érdekében benyújtott indítványt a Kúria mint törvényben kizártat elutasította, a jelen felülvizsgálati indítvány azonban nem a tényállás meg nem engedett támadása, hanem eljárási szabálysértésre hivatkozik.

Az indítvány nem megalapozott.

Elöljáróban a Kúria leszögezi: a Be. 423. § (2) bekezdésének első mondata szerint a felülvizsgálati indítványt - a 416. § (1) bekezdésének e) és f) pontjában meghatározott esetek kivételével - a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni.

A felülvizsgálati eljárás során is alapelv, hogy az eljárás résztvevőitől - így a bíróságtól is - csak az kérhető számon, ami az eljárás lefolytatásakor számukra ismert eljárási szabály volt. Ezt támasztja alá a Be. 605. § (2) bekezdése, amely szerint az e törvény hatálybalépésekor folyamatban lévő büntetőeljárásban az ezt megelőzően, a korábbi jogszabály szerint végzett eljárási cselekmény akkor is érvényes, ha ezt e törvény másként szabályozza (EBH 2008.1757.). E rendelkezés pedig nem csak az 1998. évi XIX. törvény hatályba lépésére vonatkozott, hanem általános érvényű az eljárási törvény bármilyen módosítása esetén, ha ahhoz a jogalkotó nem fűz eltérő hatályba léptető rendelkezést (BH 2009.238.).

A Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a bíróság határozatának meghozatalára a Be. 373. § (1) bekezdés I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor.

A Be. 373. § (1) bekezdés II. b) pontja szerint az ítélet hatályon kívül helyezésének van helye, ha az ítélet meghozatalában a törvény szerint kizárt bíró vett részt.

A felülvizsgálati indítványban is hivatkozott és a másodfokú bíróság határozatának meghozatala, valamint a felülvizsgálati indítvány előterjesztésekor hatályban volt Be. 21. § (3) bekezdés a) pontja alapján a bíróság további eljárásából ki van zárva az a bíró, aki az ügyben nyomozási bíróként járt el.

Kétségtelen, hogy az Alkotmánybíróság a 34/2013. (XI. 22.) AB határozatában megállapította, miszerint az Alkotmánybíróság ezen határozatának kihirdetését követően indult büntetőeljárásokban az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy a Be. (2017. április 19. napjáig hatályos) 207. § (6) bekezdése szerint eljáró bíró ugyanezen törvény 21. § (3) bekezdés a) pontjának megfelelően a bíróság további eljárásából ki van zárva. A 21/2016. (XI. 30.) AB határozatában pedig azt is megállapította, miszerint az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdéséből eredő alkotmányos követelmény a Be. 21. § (3) bekezdés a) pontjának alkalmazásakor, hogy a büntetőügy további elintézésében ne vegyen részt olyan bíró, aki az eljárás bármely korábbi szakaszában, így akár a nyomozás során bíróként járt el.

Ennek indoka - az Alkotmánybíróság említett határozatai szerint - az, hogy a vádemelést megelőzően a bírónak abban a kérdésben is állást kell foglalnia, miszerint a terhelt megalapozottan gyanúsítható-e bűncselekmény elkövetésével, és így a bizonyítékokról előzetesen állást foglal, továbbá olyan bizonyítékokat is megismerhet, amit később nem használnak fel az eljárásban, emiatt pedig a pártatlanságát kétely övezheti [21/2016. (XI. 30.) AB határozat indokolás [41] bekezdés, 34/2013. (XI. 22.) AB határozat indokolás [53] bekezdés]. Az Alkotmánybíróság által előírt alkotmányos követelmények alapján tehát a vádemelést követően nem csupán a nyomozási bíró [Be. 207. § (1) bekezdés], hanem a Be. 2017. április 19. napját megelőzően hatályos 207. § (6) bekezdése alapján eljáró törvényszéki egyesbíró, valamint az említettek határozata elleni fellebbezés elbírálásában résztvevő törvényszéki, illetve ítélőtáblai bíró is kizárt az eljárásból.

Az Alkotmánybíróság az elsőként említett határozatában maga határozta meg, hogy az abban foglaltak a kihirdetését követően indult ügyekben irányadók; a másodikként említett határozat azonban hasonló rendelkezést nem tartalmaz. Ugyanakkor az említett határozatokban foglalt alkotmányos követelmények hatályosulása és érvényesülése felől már a Kúria is több határozatában, és a jogalkotó is állást foglalt.

Így az egyes büntetőjogi tárgyú törvények módosításáról szóló 2017. évi XXIX. törvény 1. §-a 2017. április 19. napjától akként módosította a Be. 21. § (3) bekezdés a) pontját, miszerint a vádemelést követően a bíróság további eljárásából ki van zárva, aki az ügyben a vádemelés előtt nyomozási bíróként vagy a nyomozási bíró határozata elleni fellebbezés tárgyában eljár.

Egyúttal a hivatkozott módosító törvény 13. §-a az eljárási törvény szövegébe iktatta a Be. 606/B. §-át. E rendelkezés (1) bekezdése - a) pontjában a 34/2013. (XI. 22.) AB határozat rendelkezésével összhangban, b) és c) pontjában pedig a 21/2016. (XI. 30.) AB határozat időbeli hatályosulást kinyilvánító rendelkezése hiányában - meghatározza, miszerint az e törvénnyel módosított tartalmú Be. 21. § (3) bekezdés a) pontját a törvényszéki egyesbíró esetében a 2013. november 22. napját, a nyomozási bíró határozata elleni fellebbezés elbírálásában részt vevő törvényszéki bíró, illetve a törvényszéki egyesbíró határozata elleni fellebbezés elbírálásában részt vevő ítélőtáblai bíró esetében pedig a 2016. november 30. napját követően indult büntetőeljárásokban kell alkalmazni.

Ez vezethető le az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban Abtv. rendelkezéseiből is: az Alkotmánybíróság határozatának visszamenőleges hatálya csak akkor van, ha az Alaptörvénnyel ellentétes jogszabályt semmisít meg, és egyúttal a

határozatában kifejezetten arról rendelkezik, hogy ez a felül nem vizsgált bírói döntéseket is érinti, illetve elrendeli a megsemmisített jogszabály alkalmazása alapján jogerős határozattal befejezett büntetőeljárások felülvizsgálatát. Miután a hivatkozott alkotmánybírósági határozat nem rendelkezett alaptörvény-ellenes jogszabály megsemmisítéséről, és erre figyelemmel pedig az Abtv. 45. § (3) bekezdésében és az (5) bekezdés I. fordulatával rögzített ex nunc főszabálytól eltérően nem is rendelkezhetett, tehát az alkotmánybírósági határozat közzétételét megelőzően jogerőre emelkedett határozattal befejezett büntetőeljárásokat a döntés nem érintheti.

Ebből (is) következően az alkotmánybírósági határozat közzétételét megelőzően hozott határozatra az utóbb megfogalmazott alkotmányos követelmény - ha az Alkotmánybíróság határozatában kifejezetten másképp nem rendelkezett - nem vonatkoztatható, következésképp hatályon kívül helyezést sem alapozhat meg. Ellenkező esetben az azt az elvárást jelentené az eljáró bíró felé, hogy olyan kizárási okot jelentsen be, vagy küszöböljön ki, amiről tudomása nincs, és nem is lehet.

Jelen ügyben is erről van szó:

1. A Szombathelyi Törvényszék 2015. szeptember 14. napján meghozott Bnyf.61/2015/3. számú, az előzetes letartóztatás megszüntetésére irányuló védői indítványt elbíráló nyomozási bírói határozat elleni fellebbezést elbíráló végzésének meghozatalában közreműködött **I.bíró**, mint a fellebbviteli tanács tagja. Az **I.bíró** ezt követően eljárta a Szombathelyi Törvényszék 14.B.15/2015. számú ügyében, a tanács elnökeként ő folytatta le a bizonyítási eljárást, és közreműködött a 2016. november 3. napján kihirdetett első fokú ítélet meghozatalában.

Megállapítható tehát, hogy az **I.bíró** sem a nyomozási bíró határozata elleni fellebbezés elintézése, sem az érdemi első fokú határozat kihirdetése időpontjában nem volt kizárva az ügy további elintézéséből, mivel az Alkotmánybíróság azon határozata, amely ezt a szituációt alaptörvény-ellenesnek ítélte, és alkotmányos követelményként előírta, hogy a nyomozás során - akár másodfokon - eljárta bíró a továbbiakban az ügy érdemi intézésében ne vegyen részt, még nem volt közzétéve.

2. A Győri Ítéltábla a 2016. január 13. napján meghozott Bpkf.411/2015/3. számú, az I. rendű terhelt előzetes letartóztatását fenntartó végzésének meghozatalában a **II.bíró** a tanács elnökeként, és a **III.bíró** a tanács tagjaként működött közre. A Győri Ítéltábla 2017. február 15. napján meghozott Bpkf.28/2017/3. számú, az előzetes letartóztatást továbbra is fenntartó végzésének meghozatalában a **II.bíró** a tanács elnökeként,

a **III.bíró** előadó bíróként és a **IV.bíró** a tanács tagjaként működött közre.

A Győri Ítéltábla 2017. április 13. napján meghozott Bf.8/2017/14. számú másodfokú, az ügyet jogerősen lezáró ítéletének meghozatalában szintén a **II.bíró** a tanács elnökeként, a **III.bíró** előadó bíróként és a **IV.bíró** a tanács tagjaként működött közre.

Az Alkotmánybíróság sem a 34/2013. (XI. 22.) AB határozatában, sem a 21/2016. (XI. 30.) AB határozatában nem állapította meg alkotmányos követelményként, hogy az ügy érdemi másodfokú (vagy harmadfokú) felülbírálata során ne járjon el az a bíró, aki az ügy bírósági szakaszában a Be. 132. § (1) bekezdés b) pontjában vagy (2) bekezdése szerinti eljárásban amikor a vádirat benyújtását követően elrendelt vagy fenntartott előzetes letartóztatás és házi őrizet [138. § (3) bekezdés] indokoltságának felülvizsgálatára irányuló eljárásban részt vesz.

Ez egyébként sem lenne kivitelezhető, mivel sok esetben az ügy bíróságra érkezését követően egy éven belül az első fokú eljárás befejeződik és másodfokon folytatódik, tehát ilyen esetekben az egy éves felülvizsgálatot maga a másodfokú eljárást folytató tanács végzi el.

Ezért a Győri Ítéltáblát érintő indítványi résznek sincs törvényi alapja.

Az írásban előterjesztett védői észrevétel anyanyelv-használat jogával kapcsolatos kifogásaival kapcsolatban a Kúria a következőkre utal, amint azt már a korábbi, felülvizsgálati indítványt elutasító határozatában is kifejtette:

A felülvizsgálat olyan rendkívüli jogorvoslat, amelyre kizárólag a Be. 416. §-ának (1) bekezdésében tételesen meghatározott okok alapján van lehetőség, ezen belül az a) és b) pont alapján büntető anyagi jogi szabálysértés, a c) pont alapján pedig – a Be. 373. § (1) bekezdésének I. b) vagy c) pontjában, illetve a II-IV. pontjában felsorolt – eljárási szabálysértések esetén. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

A Be. 9. § (1) és (2) bekezdésének, ebből következően pedig a 78. § (4) bekezdésének megsértése miatt a felülvizsgálat a törvényben kizárt. Ezen eljárási szabályok a Be. 416. § (1) bekezdésének c) pontjában felsorolt felülvizsgálati okok között nem szerepelnek, ezért azok, még az eljárási szabálysértés tényleges megtörténte esetén sem támadhatók felülvizsgálattal. Természetesen más a helyzet a rendes jogorvoslati eljárásban, ahol az anyanyelv használatának joga, illetve a lefordítási kötelezettség hatóságok részéről történő elmulasztása alapot adhat a Be. 375. § (1)

bekezdése szerinti relatív eljárási szabálysértés és következményei megállapítására, de a felülvizsgálatban ezek az eljárási szabálysértések nem érvényesíthetők.

Mindezek alapján a Kúria a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályukban fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült bűnügyi költséget a Be. 339. § (2) bekezdése és 429. § (1) bekezdésének második mondata alapján az állam viseli.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a Kúria - a Be. 421. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2018. március 6.

Dr. Csák Zsolt s.k. a tanács elnöke, Dr. Soós László s.k. előadó bíró, Dr. Vaskuti András s.k. bíró

A kiadmány hitelével:
TóthLné bírósági tisztviselő